

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи

з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»

*(для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності СІ
«Економіка та міжнародні економічні відносини»)*

(Електронне видання)

Затверджено
на засіданні кафедри
економіки і підприємництва
Протокол № 8 від 15.01. 2026 р

УДК 001.891:001.8(075.8)

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» *(для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності СІ «Економіка та міжнародні економічні відносини»)* (Електронне видання) / Уклад.: О.В. Маслош, О.А Овечкіна - Київ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2026. - 30с.

Методичні вказівки розроблені відповідно до робочої навчальної програми дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» та призначені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання всіх спеціальностей. Методичні вказівки містять рекомендації до організації самостійної роботи студентів, питання для самостійного опрацювання, контрольні питання, аналітичні завдання, тестові завдання, методичні поради студентам, а також список рекомендованих джерел

Укладачі:

к.х.н., доц. О.В. Маслош

д.е.н. проф. Овечкіна О.А

Рецензент: д.е.н., проф. Ю.І. Ключ

Зміст

В

О

Т

М

У

Ч

Н

Д

З

А

Н

І

Я

Р

С

К

К

М

Р

О

В

Н

І

С

У

Д

З

А

Н

І

Я

Р

С

К

К

М

Р

О

В

Н

І

Т

Р

М

І

З

А

Н

І

Я

Р

С

К

К

М

Р

О

В

Н

І

С

У

Д

З

А

Н

І

Я

Р

С

К

К

М

Р

О

В

Н

І

С

Сучасний етап розвитку науки та освіти характеризується зростанням ролі наукових досліджень у формуванні професійних компетентностей фахівців усіх галузей знань. Магістерський рівень вищої освіти передбачає не лише поглиблення теоретичних знань, а й оволодіння методологією наукового пізнання, навичками організації та проведення самостійних досліджень, а також умінням аналізувати, узагальнювати й презентувати результати наукової роботи.

Навчальна дисципліна «Методологія та організація наукових досліджень» є базовою для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання незалежно від спеціальності. Вона формує у студентів системне уявлення про сутність наукового дослідження, його структуру, методи, етапи та організаційні аспекти, а також закладає підґрунтя для подальшої науково-дослідної діяльності у межах підготовки магістерської кваліфікаційної роботи.

Важливою складовою опанування дисципліни є самостійна робота студентів, яка спрямована на активізацію пізнавальної діяльності, розвиток аналітичного та критичного мислення, формування навичок роботи з науковими джерелами та нормативно-методичними матеріалами. Самостійна робота дозволяє студентам глибше засвоїти теоретичні положення курсу, навчитися застосовувати методологічні підходи у різних предметних сферах та підготуватися до виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань.

Методичні вказівки до самостійної роботи студента розроблено з метою надання структурованих рекомендацій щодо опрацювання тем дисципліни, організації навчальної діяльності та здійснення поточного самоконтролю знань. Матеріали методичних вказівок орієнтовані на здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти першого року навчання всіх спеціальностей та можуть використовуватися як у процесі аудиторної підготовки, так і під час самостійного опрацювання навчального матеріалу.

Самостійна робота в межах дисципліни передбачає опрацювання теоретичних питань, виконання аналітичних завдань, підготовку відповідей на контрольні питання та проходження тестового контролю. Такий підхід забезпечує

системність навчання, сприяє формуванню методологічної культури майбутнього фахівця та підготовці студентів до подальшої науково-дослідної і професійної діяльності.

Організація самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів є обов'язковою складовою освітнього процесу при вивченні дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» та спрямована на поглиблення і систематизацію теоретичних знань, формування навичок наукового мислення й оволодіння методологією дослідницької діяльності. В умовах магістерської підготовки самостійна робота набуває особливого значення, оскільки орієнтована на розвиток здатності студента до самостійного аналізу наукових проблем, критичного осмислення наукових підходів, аргументованого обґрунтування власної позиції та свідомого застосування наукових методів у різних предметних сферах.

Обсяг самостійної роботи визначається навчальним планом і силабусом дисципліни та передбачає систематичне опрацювання навчального матеріалу за всіма темами курсу протягом семестру. Самостійна робота організовується з урахуванням поєднання аудиторних занять і позааудиторної навчальної діяльності студентів та виконується відповідно до рекомендацій, наведених у цих методичних вказівках.

У межах дисципліни самостійна робота студентів реалізується в таких основних формах:

- опрацювання теоретичних положень і категоріального апарату дисципліни на основі навчальної та наукової літератури;
- виконання аналітичних завдань, спрямованих на розвиток критичного та методологічного мислення;
- підготовка відповідей на контрольні питання з метою самоперевірки рівня засвоєння навчального матеріалу;
- виконання тестових завдань для поточного контролю знань.

Результати самостійної роботи подаються студентами у формах, визначених викладачем, і використовуються як навчальна та підготовча основа для виконання видів діяльності, що підлягають рейтинговому оцінюванню відповідно до силябусу дисципліни.

Самостійна робота не має прямого рейтингового оцінювання у балах, однак рівень її виконання безпосередньо впливає на якість виконання оцінюваних завдань та результати підсумкового контролю.

Під час виконання самостійної роботи студентам рекомендується дотримуватися принципів системності, послідовності та академічної доброчесності. Особлива увага має приділятися коректному використанню наукових джерел, правильному оформленню посилань, уникненню плагіату, чіткому формулюванню понять, висновків і узагальнень. Самостійна робота повинна мати усвідомлений і цілеспрямований характер та бути спрямованою не лише на засвоєння навчального матеріалу, а й на формування основ науково-дослідної культури майбутнього магістра.

Методичні рекомендації до самостійного опрацювання тем навчальної дисципліни

Тема 1. Наукове дослідження

У межах лекційних занять розглядаються поняття наукового дослідження, його об'єкт, предмет і види, а також сутність методології та методу наукового дослідження і типологія методів наукових досліджень.

Питання для самостійного розгляду

волюція уявлень про наукове дослідження у класичній і сучасній науці.

піввідношення фундаментальних і прикладних досліджень у сучасній науковій практиці.

етодологічні підходи до наукового пізнання.

іждисциплінарні дослідження: сутність, переваги та обмеження.

оль методології у формуванні наукової новизни дослідження.

Контрольні питання

чому полягає сутність наукового дослідження?

им наукове дослідження відрізняється від практичного аналізу або навчального проєкту?

ка різниця між об'єктом і предметом наукового дослідження?

ому методологія є необхідною складовою наукового дослідження?

кі основні групи методів наукових досліджень ви можете назвати?

ке значення має правильний вибір методів дослідження для отримання наукових результатів?

Аналітичні завдання

аведіть приклад об'єкта та предмета наукового дослідження у межах обраної вами спеціальності. Обґрунтуйте їх взаємозв'язок.

оясніть, чому неправильне визначення предмета дослідження може негативно вплинути на результати наукової роботи.

характеризуйте, які методи наукового дослідження, на вашу думку, є найбільш доцільними для досліджень у сучасних соціально-економічних або технічних процесах .

(Обсяг відповіді на кожне завдання — 5–10 речень)

Тестові завдання

наукове дослідження — це:

- а) будь-яка пізнавальна діяльність;
- б) систематичний процес отримання нових знань на основі наукових методів;
- в) аналіз практичної діяльності підприємства;
- г) навчальне завдання без елементів новизни.

об'єкт наукового дослідження - це:

- а) сукупність методів дослідження;
- б) частина реальності, що підлягає вивченню;
- в) конкретна наукова проблема;
- г) гіпотеза дослідження.

предмет наукового дослідження визначає:

- а) загальну сферу дослідження;
- б) методи аналізу;
- в) конкретні властивості або відносини об'єкта, що вивчаються;
- г) джерела інформації.

методологія наукового дослідження - це:

- а) сукупність емпіричних даних;
- б) система принципів і способів організації наукового пізнання;
- в) перелік наукових методів;
- г) структура наукової роботи.

до теоретичних методів наукового дослідження належить:

- а) спостереження;
- б) експеримент;
- в) аналіз і синтез;
- г) анкетування.

Тема 2. Формулювання ідеї та визначення методів наукового дослідження

У межах лекційних занять розглядаються сутність наукової ідеї, логіка її формування, загальна характеристика методів наукового дослідження, а також класифікація теоретичних та емпіричних методів.

Питання для самостійного розгляду

- олю наукової ідеї у формуванні концепції дослідження.
- жерела виникнення наукових ідей у сучасних дослідженнях.
- заємозв'язок наукової ідеї, гіпотези та мети дослідження.
- критерії наукової обґрунтованості та доцільності вибору методів дослідження.
- обмеження у застосуванні окремих методів наукового дослідження.
- об'єднання теоретичних та емпіричних методів у межах одного дослідження.
- методологічні помилки, що виникають на етапі вибору методів дослідження.

Контрольні питання

- що таке наукова ідея та яке її значення у науковому дослідженні?
- чим наукова ідея відрізняється від наукової гіпотези?
- які основні групи методів наукового дослідження ви знаєте?
- чому полягає відмінність між теоретичними та емпіричними методами дослідження?
- чому вибір методів дослідження має відповідати меті та завданням наукової роботи?

Аналітичні завдання

- формулюйте наукову ідею можливого дослідження у межах вашої спеціальності та поясніть, яку наукову проблему вона дозволяє вирішити.

апропонуйте 2–3 методи наукового дослідження, які доцільно використати для реалізації сформульованої ідеї, та обґрунтуйте їх вибір.
оясніть, які наслідки для результатів дослідження може мати некоректний вибір методів.

(Обсяг відповіді на кожне завдання — 5–10 речень)

Тестові завдання

наукова ідея - це:

- а) попередній план дослідження;
- б) вихідне узагальнене уявлення про спосіб розв'язання наукової проблеми;
- в) сукупність методів дослідження;
- г) формулювання теми наукової роботи.

іпотеза наукового дослідження:

- а) повністю підтверджує наукову ідею;
- б) є припущенням, що потребує перевірки;
- в) не пов'язана з методами дослідження;
- г) є тотожною меті дослідження.

о теоретичних методів наукового дослідження належить:

- а) анкетування;
- б) експеримент;
- в) абстрагування;
- г) спостереження.

о емпіричних методів наукового дослідження належить:

- а) індукція;
- б) дедукція;
- в) аналіз;
- г) спостереження.

ибір методів наукового дослідження має ґрунтуватися передусім на:

- а) наявності технічних засобів;

- б) особистих уподобаннях дослідника;
- в) меті та завданнях дослідження;
- г) вимогах до оформлення роботи.

Тема 3. Проблемна ситуація в науці, обґрунтування актуальності теми

У межах лекційних занять розглядаються поняття наукової проблеми, проблемної ситуації, підходи до формулювання актуальності теми дослідження, а також логіка визначення мети, завдань, об'єкта і предмета наукового дослідження.

Питання для самостійного розгляду

піввідношення понять «проблемна ситуація», «наукова проблема» та «тема дослідження».

ричини виникнення проблемних ситуацій у науці на сучасному етапі її розвитку.

оль огляду наукових джерел у виявленні проблемної ситуації.

ідходи до обґрунтування актуальності теми наукового дослідження.

ипові помилки під час формулювання актуальності теми дослідження.

засмозв'язок актуальності, мети та завдань наукового дослідження.

начення коректного визначення об'єкта і предмета дослідження на етапі постановки проблеми.

Контрольні питання

о розуміють під проблемною ситуацією в науці?

им наукова проблема відрізняється від теми наукового дослідження?

ке значення має огляд літературних джерел для обґрунтування актуальності теми?

чому полягає логічний зв'язок між метою та завданнями дослідження?

ому правильне визначення об'єкта і предмета дослідження є необхідною умовою якісного наукового дослідження?

Аналітичні завдання

формулюйте приклад проблемної ситуації у межах вашої спеціальності та визначте можливу наукову проблему, що з неї випливає.

апропонуйте формулювання актуальності теми наукового дослідження (3–5 речень) та обґрунтуйте її значущість.

оясніть, які помилки найчастіше допускаються студентами під час визначення мети і завдань дослідження та як їх можна уникнути.

(Обсяг відповіді на кожне завдання — 5–10 речень)

Тестові завдання

роблемна ситуація в науці - це:

- а) відсутність інформації з певного питання;
- б) суперечність між наявними знаннями та потребами практики або науки;
- в) сформульована тема дослідження;
- г) перелік завдань дослідження.

аукова проблема - це:

- а) опис предмета дослідження;
- б) гіпотеза дослідження;
- в) теоретично або практично значуще питання, що потребує наукового розв'язання;
- г) об'єкт дослідження.

ктуальність теми наукового дослідження визначається насамперед:

- а) кількістю наукових публікацій з теми;
- б) особистими інтересами дослідника;
- в) наявністю наукової проблеми та потребами науки або практики;
- г) вимогами до оформлення роботи.

ета наукового дослідження повинна:

- а) повторювати назву теми;
- б) відповідати завданням дослідження;
- в) бути не пов'язаною з об'єктом дослідження;
- г) визначати перелік джерел.

предмет наукового дослідження:

- а) завжди ширший за об'єкт;
- б) не пов'язаний з проблемною ситуацією;
- в) конкретизує ті властивості та відносини об'єкта, що підлягають вивченню;
- г) є тотожним меті дослідження.

Тема 4. Очікувані результати досліджень, їх наукова новизна та практична значущість

У межах лекційних занять розглядаються поняття очікуваних результатів наукового дослідження, наукової новизни та практичної значущості, їх місце у структурі наукової роботи, а також загальні підходи до формулювання відповідних положень.

Питання для самостійного розгляду

оль очікуваних результатів у логіці наукового дослідження.

ідмінність між результатами дослідження та його метою і завданнями.

оняття наукової новизни в класичному та сучасному розумінні.

иди наукової новизни (теоретична, методична, прикладна).

ритерії визначення наукової новизни дослідження.

практична значущість наукових результатів та її прояви у різних галузях знань.

ипові помилки під час формулювання наукової новизни та практичної значущості.

Контрольні питання

о розуміють під очікуваними результатами наукового дослідження?

чому полягає відмінність між науковою новизною та практичною значущістю?

кі основні види наукової новизни ви можете назвати?

ому наукова новизна є обов'язковим елементом магістерського дослідження?

ке значення має практична значущість результатів для прикладних досліджень?

Аналітичні завдання

апропонуйте приклад формулювання очікуваних результатів наукового дослідження у межах вашої спеціальності.

формулюйте можливий елемент наукової новизни для умовного магістерського дослідження та поясніть, у чому саме полягає його новизна.

аведіть приклад практичної значущості результатів дослідження та обґрунтуйте можливість їх використання у практичній діяльності.

(Обсяг відповіді на кожне завдання — 5–10 речень.).)

Тестові завдання

чікувані результати наукового дослідження - це:

а) перелік використаних джерел;

- б) передбачувані наукові та/або практичні здобутки, що планується отримати;
- в) формулювання мети дослідження;
- г) опис методів дослідження.

наукова новизна дослідження полягає у:

- а) повторенні відомих наукових положень;
- б) узагальненні навчального матеріалу;
- в) отриманні нових або удосконалених наукових результатів;
- г) застосуванні стандартних методів аналізу.

о теоретичної наукової новизни належить:

- а) впровадження результатів у практику підприємства;
- б) розробка нових підходів або концепцій;
- в) складання анкет і опитувальників;
- г) оформлення наукового звіту.

практична значущість результатів дослідження означає:

- а) їх відповідність вимогам оформлення;
- б) можливість використання результатів у практичній діяльності;
- в) кількість отриманих результатів;
- г) обсяг виконаної роботи.

формулювання наукової новизни повинно:

- а) дублювати актуальність теми;
- б) бути абстрактним і загальним;
- в) чітко відображати нові результати дослідження;
- г) не бути пов'язаним із результатами дослідження.

Тема 5. Структура наукового дослідження

У межах лекційних занять розглядаються загальна схема наукового дослідження, логіка побудови його основних елементів, композиція наукової роботи, а також типова структура дисертації, звіту або іншого виду наукового дослідження.

Питання для самостійного розгляду

логіка побудови структури наукового дослідження залежно від його виду та мети.

піввідношення етапів наукового дослідження та структурних елементів наукової роботи.

аріативність структури наукових досліджень у різних галузях знань.

оль вступу, основної частини та висновків у досягненні мети дослідження.

особливості структури магістерської кваліфікаційної роботи.

заємозв'язок структури роботи з логікою викладення наукових результатів.

ипові структурні помилки у наукових роботах та способи їх уникнення.

Контрольні питання

кі основні структурні елементи має наукове дослідження?

ому структура наукової роботи повинна відповідати меті та завданням дослідження?

ку роль відіграє вступ у науковому дослідженні?

им відрізняється структура магістерської роботи від структури наукової статті?

ке значення мають висновки у загальній композиції наукового дослідження?

Аналітичні завдання

апропонуйте орієнтовну структуру наукового дослідження за обраною вами темою та обґрунтуйте логіку її побудови.

оясніть, як порушення логіки структури наукової роботи може вплинути на сприйняття результатів дослідження.

аведіть приклад типової структурної помилки у студентських наукових роботах та запропонуйте шляхи її усунення.

(Обсяг відповіді на кожне завдання — 5–10 речень)

Тестові завдання

структура наукового дослідження - це:

- а) перелік використаних джерел;
- б) логічно впорядкована система елементів наукової роботи;
- в) набір методів дослідження;
- г) сукупність результатів дослідження.

до обов'язкових структурних елементів наукової роботи належать:

- а) вступ, основна частина, висновки;
- б) додатки і рецензія;
- в) анотація і зміст;
- г) список скорочень.

вступ наукового дослідження повинен містити:

- а) детальний опис результатів;
- б) огляд літератури;
- в) обґрунтування актуальності та мету дослідження;
- г) таблиці і графіки.

основна частина наукової роботи призначена для:

- а) формулювання висновків;
- б) подання і аналізу результатів дослідження;
- в) визначення теми роботи;
- г) подання списку джерел.

висновки наукового дослідження повинні:

- а) повторювати текст основної частини;
- б) узагальнювати основні результати відповідно до поставлених завдань;
- в) містити лише загальні міркування;

г) не бути пов'язаними з метою дослідження.

Тема 6. Публікація результатів наукового дослідження

У межах лекційних занять розглядаються загальні відомості про публікацію результатів наукових досліджень, види наукових публікацій, їх призначення та основні вимоги до оформлення наукових результатів у вигляді статей, тез доповідей і наукових звітів.

Питання для самостійного розгляду

оль публікації у системі наукової комунікації.
ідмінності між науковою статтею, тезами доповіді та науковим звітом.
имоги до наукових публікацій у фахових виданнях.
сновні критерії якості наукової статті.
ипові причини відхилення наукових статей редакціями журналів.
ублікаційна етика та відповідальність автора.
начення правильного оформлення результатів дослідження для їх сприйняття науковою спільнотою.

Контрольні питання

ке значення має публікація результатів для наукового дослідження?
им наукова стаття відрізняється від тез наукової доповіді?
кі основні вимоги висуваються до наукових публікацій?
о розуміють під публікаційною етикою?
ку роль відіграє науковий звіт у представленні результатів дослідження?

Аналітичні завдання

роаналізуйте структуру будь-якої наукової статті за обраною спеціальністю та визначте її основні структурні елементи.

оясніть, чому дотримання вимог до оформлення публікацій є важливою умовою їх прийняття до друку.

аведіть приклад ситуації порушення публікаційної етики та охарактеризуйте можливі наслідки для автора.

(Рекомендований обсяг відповіді — 5–10 речень.)

Тестові завдання

сновною метою наукової публікації є:

- а) виконання навчального завдання;
- б) оприлюднення результатів наукового дослідження;
- в) отримання сертифіката;
- г) формальне завершення дослідження.

о видів наукових публікацій належать:

- а) підручники і навчальні посібники;
- б) наукові статті, тези доповідей, наукові звіти;
- в) публіцистичні статті;
- г) інформаційні буклети.

аукова стаття повинна:

- а) містити лише результати експерименту;
- в) мати чітку структуру та аргументований виклад матеріалу;
- в) не містити посилань;
- г) бути максимально стислою без пояснень.

ублікаційна етика передбачає:

- а) вільне запозичення текстів інших авторів;
- б) ігнорування вимог журналу;

- д) дотримання норм академічної доброчесності;
 - г) подання однієї статті до кількох журналів одночасно.
- сновною причиною відхилення наукових статей є:
- а) надмірна кількість таблиць;
 - б) відсутність наукової новизни або методологічних помилок;
 - в) великий обсяг тексту;
 - г) використання іноземної мови.

Тема 7. Впровадження та ефективність наукових досліджень

У межах лекційних занять розглядаються поняття апробації та оприлюднення результатів наукового дослідження, форми впровадження наукових результатів у практику, а також підходи до оцінювання ефективності наукових досліджень.

Питання для самостійного розгляду

утність апробації результатів наукового дослідження та її значення.

орми оприлюднення результатів дослідження та їх роль у науковій комунікації.

оняття впровадження результатів наукових досліджень у практику.

сновні напрями та рівні впровадження наукових результатів.

ритерії оцінювання ефективності наукових досліджень.

піввідношення наукової, соціальної та економічної ефективності досліджень.

ипові труднощі, що виникають під час впровадження результатів наукових досліджень.

Контрольні питання

о розуміють під апробацією результатів наукового дослідження?

кі основні форми впровадження наукових результатів у практику?

чому полягає відмінність між апробацією та впровадженням результатів дослідження?

кі види ефективності наукових досліджень ви можете назвати?

ому оцінювання ефективності досліджень є важливим етапом наукової діяльності?

Аналітичні завдання

аведіть приклад можливого впровадження результатів наукового дослідження у практичну діяльність за обраною спеціальністю.

оясніть, чому не всі наукові результати можуть бути безпосередньо впроваджені у практику.

характеризуйте, які показники можуть бути використані для оцінювання ефективності наукового дослідження (наукової, соціальної або економічної).

Тестові завдання

пробація результатів наукового дослідження - це:

- а) завершальний етап оформлення роботи;
- б) перевірка та обговорення результатів у науковому середовищі;
- в) передача результатів замовнику;
- г) комерціалізація результатів дослідження.

провадження результатів наукових досліджень передбачає:

- а) лише публікацію результатів;
- б) використання результатів у практичній діяльності;
- в) рецензування наукової роботи;
- г) підготовку списку джерел.

о форм апробації результатів дослідження належать:

- а) наукові конференції та семінари;
- б) навчальні заняття;
- в) внутрішні звіти;
- г) особисті нотатки дослідника.

ефективність наукового дослідження може бути:

- а) лише економічною;
- б) лише науковою;
- в) науковою, соціальною та економічною;
- г) виключно практичною.

цінювання ефективності наукового дослідження необхідне для:

- а) формального завершення дослідження;
- б) підтвердження доцільності та результативності проведеної наукової роботи;
- в) визначення обсягу тексту;
- г) дотримання вимог оформлення.

Тема 8. Організаційні аспекти наукової діяльності

У межах лекційних занять розглядаються організаційні засади наукової діяльності, наукова організація та гігієна розумової праці, а також питання моральної та етичної відповідальності вченого.

Питання для самостійного розгляду

організація наукової діяльності в сучасних закладах вищої освіти та наукових установах.

ланування наукової роботи та управління часом дослідника.

наукова організація праці та її значення для ефективності досліджень.

ігієна розумової праці та профілактика професійного вигорання.

оняття академічної та наукової етики.

оральна відповідальність ученого за результати наукових досліджень.

отримання принципів академічної доброчесності як складова наукової культури.

Контрольні питання

о розуміють під організацією наукової діяльності?

ке значення має планування часу у науковій роботі?

чому полягає сутність наукової організації праці?

ому дотримання гігієни розумової праці є важливим для дослідника?

ку роль відіграє академічна етика у науковій діяльності?

Аналітичні завдання

апропонуйте приклад індивідуального плану наукової роботи магістранта на семестр.

оясніть, як порушення принципів академічної доброчесності може вплинути на наукову кар'єру дослідника.

характеризуйте, які умови сприяють підвищенню продуктивності розумової праці.

(Обсяг відповіді на кожне завдання — 5–10 речень)

Тестові завдання

аукова організація праці передбачає:

а) збільшення обсягу роботи;

б) раціональне використання робочого часу та ресурсів;

в) ігнорування режиму праці та відпочинку;

г) виконання роботи в будь-який зручний час.

ігієна розумової праці спрямована на:

- а) підвищення швидкості виконання роботи;
- б) збереження фізичного та психічного здоров'я дослідника;
- в) збільшення кількості публікацій;
- г) формальне дотримання вимог.

кадемічна доброчесність передбачає:

- а) запозичення результатів без посилань;
- б) дотримання етичних норм у науковій діяльності;
- в) ігнорування авторських прав;
- г) публікацію недостовірних даних.

оральна відповідальність ученого полягає у:

- а) отриманні наукових звань;
- б) дотриманні принципів наукової етики та відповідальності за результати досліджень;
- в) кількості опублікованих праць;
- г) виконанні формальних вимог.

ланування наукової діяльності сприяє:

- а) зниженню якості дослідження;
- б) підвищенню ефективності наукової роботи;
- в) формальному виконанню завдань;
- г) ускладненню організації дослідження.

Критерії зарахування результатів самостійної роботи студентів

Самостійна робота студентів є обов'язковим складником опанування навчального матеріалу і базою для формування науково-дослідних компетенцій. Процес безпосереднього опрацювання теоретичного матеріалу, наукових публікацій та нормативних джерел не підлягає окремому рейтинговому оцінюванню в балах.

Результати самостійної роботи студента матеріалізуються у формі конкретних звітних завдань, за виконання яких нараховуються рейтингові бали відповідно до схеми оцінювання (див. Методичні поради). До таких завдань належать:

- контроль самостійного опрацювання тем шляхом розробки авторських тестів;
- виконання індивідуального дослідницького проєкту;
- ідготовка тез наукової доповіді.

Таким чином, бали нараховуються за результативний продукт самостійної діяльності, що демонструє рівень засвоєння опрацьованого матеріалу.

Методичні поради студентам

Ефективне опанування дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» значною мірою залежить від організації самостійної роботи студента, його здатності планувати навчальну діяльність та усвідомлено працювати з науковою інформацією. Для досягнення запланованих результатів навчання студентам рекомендується дотримуватися таких методичних порад.

Під час опрацювання навчального матеріалу доцільно не обмежуватися лише конспектуванням лекцій, а систематично працювати з науковими джерелами, зокрема монографіями, науковими статтями, матеріалами конференцій та нормативно-методичними документами. Особливу увагу слід приділяти аналізу різних наукових підходів і точок зору, формуванню власного бачення досліджуваної проблеми та аргументованому обґрунтуванню висновків.

Виконуючи аналітичні завдання, студентам рекомендується орієнтуватися не на формальне відтворення визначень, а на осмислення логіки наукового дослідження, взаємозв'язку його елементів і практичного значення отриманих результатів. Відповіді мають бути чіткими, логічно побудованими та відповідати поставленим запитанням.

Для підготовки до тестових завдань доцільно систематизувати матеріал за темами, використовувати схеми, таблиці та узагальнення, а також звертати увагу на термінологічну точність. Рекомендується повторювати матеріал поступово, уникаючи поверхневого або фрагментарного засвоєння знань.

Планування часу є важливою умовою успішної самостійної роботи. Студентам варто рівномірно розподіляти навчальне навантаження протягом семестру, поєднуючи опрацювання теоретичних питань із виконанням практичних і аналітичних завдань. Дотримання раціонального режиму праці та відпочинку сприяє підвищенню ефективності навчальної діяльності та збереженню працездатності.

Під час виконання всіх видів самостійної роботи необхідно дотримуватися принципів академічної доброчесності, коректно використовувати наукові джерела, оформлювати посилання відповідно до встановлених вимог та уникати плагіату. Усвідомлене дотримання етичних норм наукової діяльності є важливою складовою формування професійної та наукової культури майбутнього магістра.

За результатами опанування дисципліни студент може отримати підсумкову оцінку в межах 100 балів, які формуються за рахунок виконання таких видів навчальної діяльності:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Індивідуальне завдання (самостійно розроблені тестові завдання — по 5 тестових питань на кожному темі)	
Дослідницький проєкт	
Тези на конференцію з теми (розділу) дослідницького проєкту	
Проходження курсів на інших освітніх платформах з поданням сертифікатів (2 курси по 5 балів)	

Підсумковий тест	
Разом	

Таким чином, самостійна робота студентів є необхідною умовою успішного виконання оцінюваних завдань, формує основу для підсумкового контролю знань і сприяє досягненню запланованих результатів навчання.

Ключі відповідей до тестових завдань

Тема	Питання 1	Питання 2	Питання 3	Питання 4	Питання 5
	б	б	в	б	в
	б	б	в	г	в
	б	в	в	б	в
	б	в	б	б	в
	б	а	в	б	б
	б	б	б	в	б
	б	б	а	в	б
	б	б	б	б	б

Основна література

етодологія наукових досліджень у галузі: практикум [Електронний ресурс] : навч. по-сіб. для студ. спеціальності 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» / уклад.: Н.І. Бурау, В.С. Антонюк, Д.О. Півторак. – Електронні т

яшкіна Є.К., Носирєв О.О. Методологія наукових досліджень [Текст]: навч. к

бдвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація т наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб.

О

В

Б

І

М

а

н

н

Ст

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

Додаткова література

раус Н.М. Методологія та організація наукових досліджень:

н

а

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

Нормативні та методичні документи

СТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання.

а

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

н

Електронні ресурси

аціональна бібліотека України імені В. І. Вернадського

н

н

н

н

н

OPE – Committee on Publication Ethics <https://publicationethics.org>

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи

з дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності СІ
«Економіка та міжнародні економічні відносини»

Електронне видання

Укладачі:

Ольга Володимирівна Маслош
Олена Андріївна Овечкіна

Редактор

Техн. редактор О.В. Маслош

Оригінал-макет О.В. Маслош

Підписано до друку _____

Формат 60x84^{1/16}. Папір типограф. Гарнітура Times.

Друк офсетний. Умов. друк. арк. №. Облік. вид. арк. ____.

Тираж ____ екз. Вид. № _____. Замов. № _____. Ціна договірна.

Видавництво Східноукраїнського національного університету
імені Володимира Даля

Адреса видавництва: вул. Іоанна Павла II, 17

Тел.+38(050)218 04 78, факс (06452) 4 03 42

e-mail: vidavnictvoSNU.ua@gmail.com